

VALTION ELOKUVATARKASTAMON TULOSSOPIMUS VUOSILLE 2008 - 2010

1. Valtion elokuvatarkastamon toiminta-ajatus

Valtion elokuvatarkastamon tehtävänä on suorittaa lakien määräämä lastensuojelullisiin syihin perustuva kuvaohjelmien ennakkotarkastus ja rekisteröiminen, harjoittaa ennaltaehkäisevää ja jälkikäteistä kuvaohjelmien laillisuusvalvontaa sekä myöntää esityslupia. Tarkastamo pyrkii lisäksi valistuksen ja tiedotuksen keinoin lisäämään kansalaisten tietämystä kuvaohjelmien sääntelystä, edistämään mediakasvatusta ja medialukutaitoa toimialueellaan sekä kehittämään kuvaohjelmien sisältösääntelyyn liittyvää tutkimusta.

2. Valtion elokuvatarkastamon visio

Valtion elokuvatarkastamon visio on lapsille ja koko yhteiskunnalle turvallinen kuvaohjelmaympäristö.

3. Toimintaympäristön analyysi ja strategiset painopisteet

Lakimääräinen kuvaohjelmien tarkastaminen ja rekisteröinti tapahtuu nopeasti muuttuvassa ja kehittyvässä mediaympäristössä. Digitalisointi ja verkkoviestinnän kehitys ovat johtaneet eri viestintävälineiden yhdentymiseen ja samojen kuvaohjelmasisältöjen levittämiseen yhä useammilla alustoilla. Perinteiseen valtiolliseen sääntelyyn perustuva lasten suojelemisen malli ei audiovisuaalisessa mediaympäristössä enää kykene täyttämään tehokkaalle sisältösääntelylle asetettavia vaatimuksia. Teknologinen kehitys, teknologianeutraalisuuden vaatimus ja sisältösääntelyn kansainvälinen kehitys asettavat lainsäädännölle suuria haasteita.

Kehitystyön lähtökohtana on opetusministeriön Lapset ja media-hanke, jonka keskeinen painopiste on mediakasvatus. Toinen lähtökohta on Valtioneuvoston periaatepäätös kansallisen tietoyhteiskuntapolitiikan tavoitteista vuosina 2007-2011, jonka mukaan lasten ja nuorten mediaturvallisuutta parannetaan mediakasvatuksen keinoin. Valtion elokuvatarkastamon tehtäviin lisätään päätöksen mukaan mediakasvatuksellista tutkimus- ja kehittämistyötä. Myös Valtioneuvoston lapsi- ja nuorisopoliittisessa kehittämisohjelmassa sekä lasten, nuorten ja perheiden politiikkaohjelmassa esitetään samansuuntaista kehittämistä.

4. Keskeiset tavoitteet

Kuvaohjelmat

Elokuvatarkastamon vaikuttavuustavoitteena on lasten kehityksen turvaaminen audiovisuaalisessa mediaympäristössä. Kuvaohjelmien lastensuojelutarkoituksessa tapahtuvalla ennakkotarkastuksella ja ennakkotarkastuksen perusteella asetettavilla ikärajoilla on suoritettujen kyselytutkimusten mukaan erityisesti lasten vanhempien kannalta tärkeä merkitys. Myös kuvaohjelmien liikeala pitää ikärajasääntelyä tärkeänä.

Vuonna 2006 tarkastettiin 1099 pitkää ja 632 lyhyttä kuvaohjelmaa, yhteensä 1731 kuvaohjelmaa. Mikäli kuvaohjelmalainsäädäntö säilyy tulossopimuskaudella perusteiltaan nykyisellään, elokuvatarkastamo arvioi tarkastettavien kuvaohjelmien määräksi noin 1600 ohjelmaa.

Vuonna 2006 ilmoitettiin tavallisia kuvaohjelmia 1 952 ja pornografisia kuvaohjelmia 19 421 kappaletta. Elokuvatarkastamo arvioi ilmoitettavien kuvaohjelmien määrän laskevan jonkin verran sopimuskaudella levityksen siirtyessä enenevässä määrin internetiin. Tavallisia kuvaohjelmia tarkastamo arvioi ilmoitettavan noin 1 800. Pornografisten kuvaohjelmien ilmoitusten määrä säilynee kuitenkin noin 20 000 kappaleessa (vuonna 2007 noin 24 000) jälkivalvonnan tehostumisen myötä.

Ilmoitusten käsittely ja rekisteröiminen

Vaikuttavuustavoitteena on ilmoituskäsittelyn laadukkuus lastensuojelun takeena. Käytännössä tämä tarkoittaa viranomaisrekisterin tarkkuutta ja hyvää käytettävyyttä sekä kuvaohjelmarekisteriä rikoslain vastaista kuvaohjelmalevitystä ennaltaehkäisevänä tekijänä.

Asiakaspalvelu toimii lähes täysin sähköisesti. Tämä vähentää tarvetta henkilöstön lisäämiseen kasvaneista tarkastus-, ilmoitus- ja lausuntomääristä huolimatta. Kirjallisesti tai puhelimitse tapahtuva tietopalvelu vähenee jatkuvasti.

Jälkivalvonta ja lausunnot viranomaisille

Vaikuttavuustavoitteena on estää kuvaohjelmalain ja rikoslain vastaisten kuvaohjelmien levittäminen ja esittäminen, valvoa ja edistää ikärajojen noudattamista sekä kehittää viranomaisyhteistyötä kuvaohjelmaympäristössä. Rikoslain vastaisen aineiston leviäminen on omiaan vahingoittamaan koko yhteiskuntaa.

Vuoden 2007 alusta voimaan tulleen lainmuutoksen myötä kuvaohjelmien jälkivalvonta on tehostunut. Toisaalta jälkivalvonta (tarkastajan puolitoiminen virka, valvontamatkat, VALVO – järjestelmä) kasvattaa elokuvatarkastamon menoja vuositasolla arviolta noin 50.000 eurolla. Jälkivalvontaan ei ole osoitettu erillisiä lisäresursseja.

Tiedotus ja mediakasvatus

Vaikuttavuustavoitteena on lisätä yleistä tietämystä ikärajoista ja niiden perusteista sekä auttaa lapsia ja heidän vanhempiaan toimimaan valistuneen kriittisesti audiovisuaalisessa mediamaailmassa. Keinoja ovat mm. tiedotuskampanjat, tietoiskut, lehtiartikkelit, mediakasvatustapahtumat, mediakasvatusmateriaalin valmistaminen ja levittäminen sekä osallistuminen alan yhteistyöhön mm. Mediakasvatusseuran puitteissa.

Tilastokeskuksen vuoden 2007 marraskuussa suorittaman tutkimuksen mukaan 89 prosenttia 15-74- vuotiaista suomalaisista piti nykyistä kuvaohjelmien tarkastuskäytäntöä hyvänä. Toisaalta ainoastaan 28 prosenttia tiesi elokuvateatterielokuvien ja DVD – tallenteiden ikärajojen olevan ehdottomia, ei suosituksia. Tulos perustelee suurta mediakasvatuksen ja valistuksen tarvetta.

Palvelukyky ja laatu

Elokuvatarkastamon tavoitteena on oikeellinen, johdonmukainen ja mahdollisimman nopea asiakaspalvelu. Palvelukykyä ja laatua mitataan asiakas- ja yleisökyselyillä.

Toiminnan taloudellisuus ja tuottavuus

Elokuvatarkastamon tavoitteena on taloudellinen ja mahdollisimman tehokas toiminta. Koska tarkastamo ei voi vaikuttaa tarkastettavien kuvaohjelmien määrään ja keston, se voi esittää ainoastaan arvioita tarkastustulojensa määrästä. Mikäli kuvaohjelmalainsäädäntö säilyy sopimuskaudella suunnilleen nykyisellään, tulevat elokuvatarkastamon tulot olemaan vuosittain arviolta 300.000 euroa. Kun tulot vuonna 2006 olivat yli 400.000 euroa, tätä pienempi arvio perustuu toisaalta siihen, että kuvaohjelmien, erityisesti televisiosarjojen, DVD -levitys vähenee ja siirtyy yhä enemmän internetin tilausohjelmalveluihin, toisaalta kuvaohjelmien tarkastusta koskevan maksuasetuksen muutokseen, jonka mukaan tarkastamisesta perittävä maksu alenee neljä tuntia ylittävältä ajalta.

Maksullisen toiminnan erilliskustannukset vuonna 2006 olivat 511.070 euroa. Jälkivalvonnan aiheuttamien kulujen ja mahdollisen henkilöstölisäyksen vuoksi elokuvatarkastamo arvioi erilliskustannusten määräksi vuosille 2008-2010 noin 560.000-600.000 euroa siten, että mahdollinen henkilöstölisäyksen aiheuttama menojen kasvu toteutuisi vuodesta 2009 alkaen.

Vuodesta 2004 vuoteen 2005 maksullisen toiminnan tuotot nousivat 34,1 prosenttia ja vuodesta 2005 vuoteen 2006 edelleen 32,4 prosenttia. Maksullisen toiminnan erilliskustannukset nousivat vuodesta 2005 vuoteen 2006 puolestaan 25 prosenttia. Edellä esitetyistä syistä maksullisen toiminnan tuotot tulevat arvion mukaan vähenemään ja erilliskustannukset jonkin verran kasvamaan.

Tilastokeskuksen suorittamissa tuottavuusmittauksissa elokuvatarkastamon työn tuottavuus ja kokonaistuottavuus käyvät ilmi seuraavasta taulukosta.

	2003	2004	2005	2006
Työn tuottavuus	249,9	384,9	436	418
Kokonaistuottavuus	182,3	283,3	345	310,4

Tuottavuusindeksit ovat nousseet jyrkästi vuodesta 2003 vuoteen 2005 ja laskeneet hieman vuonna 2006 (2000=100 pistettä). Laskun syynä on ollut pornografisten kuvaohjelmailmoitusten väheneminen, mikä puolestaan on johtunut ilmoituskäytännössä tapahtuneista muutoksista. Niiden vuoksi vuonna 2005 tehtiin runsaasti kaksoisilmoituksia, mikä nosti ilmoitusmäärää ja samalla tuottavuutta. Elokuvatarkastamon arvion mukaan sekä tarkastettavien että ilmoitettavien kuvaohjelmien kokonaismäärät laskevat jonkin verran sopimuskaudella, mikä vaikuttaa tuottavuuteen.

Tuottavuuden huomattava lisäys on saavutettu vuodesta 2000 kutakuinkin samana pysyneellä henkilöstömäärällä. Mikäli elokuvatarkastamon henkilötyövuodet säilyvät nykyisellään (14 htv), tuottavuus pysyy arvion mukaan vuoden 2006 tasolla, koska jälkivalvonnan tehostuessa viranomaislausuntojen määrä kasvaa. Mikäli henkilötyövuosia lisätään opetusministeriön strategisten tavoitteiden mukaisesti (mediakasvatus, tutkimus), tuottavuus saattaa aluksi laskea, mutta nousee uusien alueiden tuotosten kasvaessa. Tarkastamon tavoitteena on säilyttää tuottavuus vuoden 2006 tasolla.

	2008	2009	2010
Laadulliset tulostavoitteet:			
Lasten kehityksen turvaaminen audiovisuaalisessa mediaympäristössä	x	x	x
Ilmoituskäsittelyn laadukkuus	x	x	x
VET pyrkii toimenpiteillään estämään kuvaohjelmalain ja rikoslain vastaisten kuvaohjelmien levittämisen ja esittämisen	x	x	x
VET tiedottaa kuvaohjelmalain mukaisista ikärajoista ja niiden perusteista	x	x	x
VET laajentaa ja kehittää mediakasvatukseen liittyvää toimintaansa yhdessä alan muiden toimijoiden kanssa	x	x	x
	x = raportoidaan vuosittain		
Määrälliset tulostavoitteet:			
Maksullisen palvelutoiminnan tuotot, €	300 000	300 000	300 000
Tuottavuusindeksit:			
- työn tuottavuus, pistettä	400	400	400
- kokonaistuottavuus, pistettä	300	300	300
Asiakastyytyväisyys VET:n toimintaan (1-5 asteikolla)	5	5	5
Asiakastyytyväisyys VET:n antamiin ikärajoihin	4	4	4
Yleisön tyytyväisyys tarkastuskäytäntöön	5	5	5
Yleisön tyytyväisyys ikärajoihin	4	4	4
Määrällisiä arvioita suoritteista:			
Kuvaohjelmatarkastukset ja ikäraajapäätökset	1 600	1 600	1 600
Kuvaohjelmien rekisteröinnit	22 500	22 500	22 500
Esitysluvat	25	25	25
Lausunnot viranomaisille	8	8	8
Kuvaohjelmaluettelo	1	1	1

5. Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Tarkastamon tavoitteena on henkisesti ja fyysisesti hyvinvoiva, työhönsä motivoitunut, pätevyydeltään jatkuvasti kehittyvä henkilökunta. Tavoitteisiin pyritään työhyvinvointia ja johtamista edistämällä, yhteisin koulutustapahtumin, henkilökohtaisella koulutuksella sekä viraston palkkausjärjestelmää ja tulospalkkiomenetelmiä kehittämällä.

Johtaminen

Elokuvatarkastamon tavoitteena on johtamisen kehittäminen siten, että yllämainitut tavoitteet saavutetaan yhteistyössä henkilöstön kanssa. Edellytyksenä on johdon jatkuva kouluttautuminen. Elokuvatarkastamo sopii johtajalle sopimuskauden loppuun mennessä opetusministeriön kanssa henkilökohtaisen johtamissopimuksen kehittämistavoitteineen ja arviointikriteereineen. Seuranta suoritetaan vuosittaisen tulosarvioinnin yhteydessä.

Henkilöstön hankinta, kohdentaminen ja pitäminen palveluksessa

Elokuvatarkastamo ennakoi henkilöstötarpeen kehitystä seuraten toisaalta kuvaohjelma-alan teknologista ja markkinakehitystä ja toisaalta liittyen kuvaohjelmien sääntelyä koskevan lainsäädännön uudistamiseen ja opetusministeriön strategiaan tavoitteisiin.

Opetusministeriö ja tarkastamo arvioivat mahdollisen henkilöstölisäystarpeen erikseen sen mukaan miten siihen on kehyksen ja talousarvioiden puitteissa mahdollisuuksia. Alustavan arvion mukaan vuosien 2009-2010 aikana henkilöstölisäystarve on kaksi työntekijää. Uudet virat sijoittuisivat mediakasvatukseen, tutkimukseen ja tiedotuksen tehtäväalueille. Henkilötyövuosien määrä olisi vuonna 2010 tällöin 15 (vuonna 2006 13 htv, vuonna 2007 14 htv).

Tarkastamo seuraa tulospalkkiokäytännön kehittämistä valtionhallinnossa ja soveltaa sitä mahdollisuuksiensa mukaan koko henkilöstön motivoimiseen. Käytössä olevaa palkkausjärjestelmää kehitetään yhdessä henkilöstön kanssa.

Osaamisen kehittäminen ja johtaminen

Elokuvatarkastamo arvioi toiminta-alueensa jatkuvan muutoksen edellyttämät osaamistarpeet ja panostaa tilanteen mukaiseen osaamisen johtamiseen. Uudet työntekijät perehdytetään työhönsä asianmukaisesti. Kaikkien työntekijöiden kanssa käydään vuosittain kehityskeskustelut, joiden yhteydessä tarkistetaan ja päivitetään tehtäväkuvaus. Osaamista kehitetään sekä henkilöstön yhteisillä koulutustilaisuuksilla että henkilökohtaisella lisä- ja täydennyskoulutuksella.

Työhyvinvoinnin kehittäminen

Henkilöstön henkisen ja fyysisen hyvinvoinnin takaamiseksi ja kehittämiseksi tarkastamo kustantaa asianmukaisen työterveyshuollon sekä edistää työkykyä tarjoamalla liikuntalippuja eri liikuntalaitoksiin. Lisäksi järjestetään vuosittainen virkistyspäivä. Viraston työilmapiiriin vaikuttavaa tiedotusta henkilöstöä koskevista asioista kehitetään.

Tarkastamo uudistaa visionsa ja strategiansa sekä määrittelee niiden mukaisen, tulevaan muutokseen valmistavan henkilöstöstrategiansa.

	2008	2009	2010
<i>Laadulliset tulostavoitteet:</i>			
Henkilöstön kehittämisessä otetaan huomioon valtiokonsernin linjaukset (HRD TOP 15)	x	x	x
Virasto liittyy Palvelukeskukseen ja siirtää toimintoja soveltuvin osin palvelukeskuksen hoidettavaksi	x	x	x
Virasto laatii yhdenvertaisuussuunnitelman	x		
x = raportoidaan vuosittain			
<i>Määrälliset tulostavoitteet:</i>			
Henkilötyövuodet	14	14	14
Henkilöstön määrä 31.12.	14		
Työtyytyväisyysindeksi (kysely päättyy 21.12.07, tulokset käytettävissä 2008)			

6. Lainsäädännön kehittäminen

Sopimuskauden aikana on tarkoitus käynnistää ja osin toteuttaa kaksivaiheinen kuvaohjelmalainsäädännön uudistaminen. Ensimmäisessä vaiheessa muutetaan voimassa olevaa lakia kuvaohjelmien tarkastamisesta sen tilausohjelmapalvelua koskevilta osiltaan. Muutoksen taustalla on toisaalta EU:n televisiodirektiivin uudistus, toisaalta televisio-ohjelmien jatkuvasti lisääntynyt levittäminen internetissä. Toisessa vaiheessa pyritään kuvaohjelmien sisältösäätelyn kokonaisuudistukseen. Kumpikin hanke vaikuttaa suoraan Valtion elokuvatarkastamon tehtäviin, tulonmuodostukseen, henkilöstön määrään ja koostumukseen. Tästä syystä on mahdollista, että tulossopimusta joudutaan sopimuskauden aikana tarkistamaan huomattavasti.

Kuvaohjelmalainsäädännön uudistamisen laadullisena tavoitteena on saattaa kuvaohjelmien lastensuojelullinen sääntely vastaamaan audiovisuaalisen median kokonaiskehitystä. Yhteiskunnallisena vaikuttavuustavoitteena on pyrkiä lapsille turvalliseen mediaympäristöön tehokkaammin lastensuojelutoimin sekä panostamalla mediakasvatukseen, tutkimukseen ja tiedotukseen lasten ja vanhempien varustamiseksi kriittisiksi median käyttäjiksi.

7. Seuranta ja voimassaolo

Tämän sopimuksen seuranta toteutetaan seurantakokouksissa maaliskuussa vuodesta 2009 alkaen.

Tulostavoitesopimuksen toteuttamista voidaan käsitellä muinakin ajankohtina pidettävissä seurantakokouksissa.

Tulossopimusta voidaan tarkentaa vuosittain ennen kutakin alkavaa toimintavuotta ottaen huomioon mahdolliset valtion talousarviossa tehdyt muutokset. Opetusministeriö vahvistaa vuosittain elokuvatarkastamolle tulostavoitteet tämän tulossopimuksen ja sen tarkistusten pohjalta.

Helsingissä 20.12.2007

Riitta Kaivosoja
Ylijohtaja, OPM

Matti Paloheimo
Johtaja, VET

Kristina Hautala -Kajos
Kulttuuriasiainneuvos, OPM

Outi Kurvinen
Talouspäällikkö, VET

